A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2020. június 11.*

„Fellebbezés – Közszolgálat – Nyílt versenyvizsga – Vizsgákon való részvétel megtagadása – Az adminisztráció arra vonatkozó lehetősége, hogy a vizsgára bocsátást megtagadó határozat indokolását a bíróság előtt kiegészítse – Feltételek – Kivételes esetek – Az »indokolás hiányának« fogalma”

A C-114/19. P. sz. ügyben,

az **Európai Bizottság** (képviselik: B. Mongin és G. Gattinara, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2019. február 8-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

Danilo Di Bernardo (lakóhelye: Brüsszel [Belgium], képviselik: S. Orlandi és T. Martin avocats)

felperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök (előadó), M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader és N. Jääskinen bírák,

főtanácsnok: P. Pikamäe,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2020. január 22-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Fellebbezésével az Európai Bizottság az Európai Unió Törvényszéke 2018. november 29-i Di Bernardo kontra Bizottság ítéletének (T-811/16., nem tették közzé, a továbbiakban: megtámadott ítélet, EU:T:2018:859) hatályon kívül helyezését kéri, amellyel az említett bíróság megsemmisítette az EPSO/AST-SC/03/15 nyílt versenyvizsga vizsgabizottsága által 2016. augusztus 10-én hozott, a Danilo

* Az eljárás nyelve: francia.

Di Bernardónak az SC 1. besorolási fokozatba tartozó, pénzügyi ügyintézés szakterületén foglalkoztatott titkárok és irodai alkalmazottak tartaléklistájára történő felvételét mellőző határozatot (a továbbiakban: vitatott határozat).

A jogvita előzményei és a vitatott határozat

2 2015-ben szervezték meg az EPSO/AST-SC/03/15 nyílt versenyvizsgát a „Titkárok/Irodai alkalmazottak (SC 1 és SC 2)” tartaléklistáinak létrehozása érdekében három területen, többek között a pénzügyi támogatás területén.

3 A vizsgák sikeres teljesítésén kívül az erre a nyílt versenyvizsgára vonatkozó versenyvizsga-felhívás (a továbbiakban: versenyvizsga-felhívás) II. mellékletének 2. pontja a pénzügyi ügyintézés területén megköveteli a „középfokúnál magasabb szintű tanulmányok folytatására jogosító, oklevéllel igazolt középfokú végzettséget és az annak megszerzését követően szerzett legalább hároméves főként szakirányú szakmai tapasztalatot”.

4 A versenyvizsga-felhívás VI. címe előírta, hogy e feltételeket az értékelő feladatokon való részvételt követően a vizsgabizottság a pályázó által az elektronikus jelentkezési lap mellékleteként benyújtott igazoló dokumentumok alapján ellenőrzi.

5 D. Di Bernardo a szóban forgó nyílt versenyvizsgára jelentkezett a pénzügyi ügyintézés területén, és benyújtotta a képesítését és szakmai tapasztalatát igazoló iratokat, majd részt vett a versenyvizsga-felhívásban előírt előválogató teszteken és értékelő feladatokon.

6 2015. szeptember 14-i elektronikus levelében az Európai Személyzeti Felvételi Hivatal (EPSO) arról tájékoztatta D. Di Bernardót, hogy a szóban forgó nyílt versenyvizsga vizsgabizottsága további információkkal kíván rendelkezni az általa a jelentkezési lapjának 2., 5. és 6. rovatában említett szakmai tapasztalatokról. E vizsgabizottság többek között a korábbi munkáltatói által aláírt, a szakmai tapasztalatai során ellátott feladatokat részletesen ismertető dokumentumokat kért, valamint a munkaszerződések másolatait, amelyekből egyértelműen kitűnik e szerződések kezdete és vége.

7 A 2015. szeptember 15-i e-maillel D. Di Bernardo elküldte a további igazoló dokumentumokat a jelentkezési lapja 2., 5. és 6. rovatát illetően.

8 A 2015. szeptember 17-i e-mailben az EPSO azt válaszolta D. Di Bernardónak, hogy a szóban forgó nyílt versenyvizsga vizsgabizottsága „kéri, hogy küldje meg a feladatok részletes, a munkáltató aláírásával ellátott ismertetését a 2., 5. és 6. rovatot illetően”.

9 A 2015. szeptember 18-i e-maillel D. Di Bernardo kijelentette, hogy nem rendelkezik ilyen leírással a jelentkezési lapja 5. és 6. rovatát illetően. Kiemelte, hogy az őt alkalmazó olasz társaság megszűnt, és hogy nem képes e dokumentumok benyújtására. Ekkor benyújtotta azon olasz nemzeti kollektív szerződések másolatát, amelyek tartalmazták a különböző munkaszerződésekhez kapcsolódó feladatok hivatalos leírását, köztük a sajátját is, valamint ezen olasz társaság két levelét és egy vele kötött munkaszerződést.

10 Egy másik 2015. szeptember 18-i e-maillel D. Di Bernardo megküldte az EPSO részére a feladatok részletes ismertetését a jelentkezési lapja 2. rovatában megjelölt szakmai tapasztalatot illetően.

11 2015. október 27-i levelében az EPSO közölte D. Di Bernardóval azon határozatát, hogy nem veszi fel őt a szóban forgó nyílt versenyvizsga sikeres pályázóinak listájára, mivel a jelentkezési lapjának 1–7. rovatában említett szakmai tapasztalat nem éri el azt a legalább hároméves időtartamot, amely lényegében a pénzügyi ügyintézés területén ellátott, a versenyvizsga-felhívás II. mellékletének 2. pontjában szereplő feladatok jellegéhez kapcsolódik.

12 2015. november 4-i levelével D. Di Bernardo kérelmet nyújtott be a szóban forgó nyílt versenyvizsga vizsgabizottsága határozatának felülvizsgálata iránt.

13 A vitatott határozattal e vizsgabizottság arról tájékoztatta D. Di Bernardót, hogy a felülvizsgálatot követően megerősíti a 2015. október 27-én közölt határozatát. Kiemelte, hogy munkája megkezdését megelőzően meghatározta a kiválasztási szempontokat, annak értékelése céljából, hogy a pályázók képesítései és szakmai tapasztalata megfelel-e a betöltendő álláshelyek kapcsán megkövetelt készségeknek. Az említett vizsgabizottság jelezte D. Di Bernardónak, hogy „a jelentkezési lap[ja] 2., 5. és 6. rovatában hivatkozott szakmai tapasztalat[ának] dokumentálása céljából benyújtott igazoló dokumentumok vizsgálatát követően megállapította, hogy e dokumentumok nem támasztják alá azt, hogy a szóban forgó szakmai tapasztalat[a] a versenyvizsga-felhívásban előírtaknak megfelelően főként szakirányú volt”.

A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

14 A Törvényszék Hivatalához 2016. november 18-án benyújtott keresetével D. Di Bernardo kérte a vitatott határozat megsemmisítését és kárának megtérítését.

15 A megtámadott ítéletben a Törvényszék helyt adott az indokolási kötelezettség megsértésére alapított jogalapnak, megsemmisítette a vitatott határozatot, és a kereseti kérelmeket ezt meghaladó részükben elutasította.

A felek kérelmei a Bíróság előtt

16 A Bizottság a keresetében azt kéri, hogy a Bíróság a megtámadott ítéletet helyezze hatályon kívül, az ügyet utalja vissza a Törvényszék elé, és jelenleg ne határozzon az elsőfokú eljárás és a fellebbezési eljárás költségeiről.

17 D. Di Bernardo a fellebbezés elutasítását és a Bizottságnak a költségek viselésére való kötelezését kéri.

A fellebbezésről

18 A Bizottság a fellebbezése alátámasztása érdekében két jogalapra hivatkozik.

Az első jogalapról

A felek érvei

19 Első jogalapjával a Bizottság arra hivatkozik, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 41–53. pontjában tévesen alkalmazta a jogot a szóban forgó nyílt versenyvizsga vizsgabizottságát terhelő indokolási kötelezettség terjedelmét illetően. A Törvényszék nem vette kellőképpen figyelembe a vitatott határozat jogi és ténybeli hátterét, noha az indokolás megfelelőségét az érintett határozat összefüggéseire, és nem csupán annak szövegére tekintettel kell értékelni (1990. február 14-i Delacre és társai kontra Bizottság ítélet, C-350/88, EU:C:1990:71, 16. pont). E jogalap hét részre osztható.

20 Először is a kiválasztási szempontok közlése nem bír olyan jelentőséggel, amelyet a Törvényszék a megtámadott ítélet 41., 45. és 50. pontjában az indokolási kötelezettség tekintetében nekik tulajdonított, amint azt az is megerősíti, hogy D. Di Bernardo soha nem próbálta azokat megismerni.

21 Másodszor, a Bizottság szerint az, hogy a szóban forgó nyílt versenyvizsga vizsgabizottsága a vitatott határozatban csak D. Di Bernardo jelentkezési lapja 2., 5. és 6. rovatának megfelelő szakmai tapasztalatát igazoló dokumentumokat említett, a Törvényszék által a megtámadott ítélet 43. pontjában kimondottakkal ellentétben egyáltalán nem „utal” arra, hogy e vizsgabizottság relevánsnak tekintette azokat a szakmai tapasztalatokat, amelyeket az érintett e jelentkezési lap más rovataiban megjelölt. Éppen ellenkezőleg, D. Di Bernardo pályázatának elutasítása azt jelenti, hogy az említett vizsgabizottság a jelentkezési lapja hét rovatában megjelölt összes szakmai tapasztalat vizsgálata alapján úgy ítélte meg, hogy D. Di Bernardo nem felel meg a 36 hónap releváns szakmai tapasztalat követelményének.

22 Harmadszor, a Törvényszék a megtámadott ítélet 48. pontjában tévesen tekintette úgy, hogy a D. Di Bernardo által benyújtott felülvizsgálat iránti kérelemben az szerepel, hogy ő nem ismeri azokat az okokat, amelyek miatt szakmai tapasztalata elégtelen volt.

23 Negyedszer, a Törvényszék tévedett, amikor a megtámadott ítélet 46. és 47. pontjában azt állapította meg, hogy a Bizottság nem hivatkozhat arra az ítélkezési gyakorlatra, amely szerint nagyszámú résztvevővel megrendezett versenyvizsga esetén a vizsgabizottság az egyes pályázók kiválasztásának megtagadását összefoglaló jelleggel megindokolhatja.

24 Ötödször, ellentétben azzal, amit a Törvényszék a megtámadott ítélet 50. pontjában megállapított, a versenyvizsga-bizottság nem köteles nyilvánosságra hozni a képesítések kiválasztási kritériumait, ha nem terjesztenek elé ilyen irányú kérelmet, különben megsérti a vizsgabizottság eljárásának az Európai Unió tisztviselői személyzeti szabályzata III. mellékletének 6. cikkében foglalt titkosságát.

25 Hatodszor, ha úgy tekintjük, mint a Törvényszék a megtámadott ítélet 49–51. pontjában, hogy a D. Di Bernardo által benyújtotthoz hasonló pontosítás nélkül megszerkesztett felülvizsgálat iránti kérelem arra kötelezi a szóban forgó nyílt versenyvizsga vizsgabizottságát, hogy részletes magyarázatokat szolgáltasson minden rovat kapcsán, akkor rá hárítanánk át a versenyvizsga-felhívás által előírt szakmai tapasztalat fennállása bizonyításának terhét. Márpedig e bizonyítás terhét a pályázók viselik, amint az kitűnik a versenyvizsga-felhívásból, amely szerint „a vizsgabizottság ellenőrzi a pályázó által benyújtott igazoló dokumentumok alapján a pályázó által az internetes jelentkezési lapon megadott adatokat”.

26 Hetedszer, a Törvényszék a megtámadott ítélet 53–55. pontjában összetévesztette a vitatott határozat érdemi jogszerűségére vonatkozó indokolási kötelezettséget és az arra vonatkozó indokolás megalapozottságát. A Bizottság e kettő összetévesztése egyik jelének tekinti azt, hogy a Törvényszék az említett ítélet 53. pontjában úgy ítélte meg, hogy a kiválasztási szempontok nélkülözhetetlenek annak értékeléséhez, hogy a szakmai tapasztalatok elemzése során a szóban forgó nyílt versenyvizsga vizsgabizottsága „túllépett-e mérlegelési mozgástere korlátain”. A Bizottság ugyanígy beszédesnek tartja azt, hogy a megtámadott ítélet 54. és 55. pontjában a Törvényszék azt állapította meg, hogy a vitatott határozat nem azért nem kellően indokolt, mert nem tette lehetővé a pályázó számára, hogy megismerje a kizárásának okait, hanem azért, mert megakadályozta abban, hogy további kifogásokat terjesszen elő e határozat jogszerűségével kapcsolatban.

27 D. Di Bernardo az első jogalap alátámasztása érdekében előadott érvelés egészét megalapozatlannak tartja.

A Bíróság álláspontja

28 Első jogalapjával a Bizottság azt állítja, hogy a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 41–53. pontjában szereplő, a vitatott határozat indokolására vonatkozó értékelése több szempontból is téves jogalkalmazáson alapul.

29 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az európai uniós intézmények jogi aktusainak az EUMSZ 296. cikkben megkövetelt indokolásának igazodnia kell a szóban forgó jogi aktus természetéhez, továbbá abból világosan és egyértelműen ki kell tűnnie a jogi aktust kibocsátó intézmény érvelésének úgy, hogy az érdekeltek megismerhessék a meghozott intézkedés indokait, és a hatáskörrel rendelkező bíróság pedig gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét. Az indokolási kötelezettséget az adott ügy összes körülménye alapján kell értékelni, többek között a jogi aktus tartalma, a felhozott indokok jellege, valamint a címzettek vagy egyéb, a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett személyek magyarázathoz jutás iránti érdeke alapján. Nem szükséges, hogy az indokolás valamennyi jelentőséggel bíró tény- és jogkérdésre külön kitérjen, mivel azt, hogy valamely aktus indokolása megfelel-e az EUMSZ 296. cikk követelményeinek, nem pusztán a szövegére figyelemmel kell megítélni, hanem az összefüggéseire, valamint az érintett tárgyra vonatkozó jogszabályok összességére való tekintettel is (2016. március 10-i HeidelbergCement kontra Bizottság ítélet, C-247/14 P, EU:C:2016:149, 16. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 Az első jogalap elsőként vizsgálandó negyedik részében a Bizottság azt állítja, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 46. és 47. pontjában azt állapította meg, hogy a Bizottság nem hivatkozhatott arra az ítélkezési gyakorlatra, amely szerint nagyszámú résztvevővel megrendezett versenyvizsga esetén a vizsgabizottság az egyes pályázók kiválasztásának megtagadását összefoglaló jelleggel megindokolhatja.

31 E tekintetben emlékeztetni kell a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára, amely szerint a nagyszámú résztvevővel megrendezett versenyvizsga gyakorlati nehézségeinek figyelembevétele érdekében a vizsgabizottság megteheti, hogy először csak a kiválasztás szempontjait és eredményét közli a pályázókkal, ha a későbbiekben egyéni magyarázatot ad azon pályázóknak, akik azt kifejezetten kérik (1981. november 26-i Michel kontra Parlament ítélet, 195/80, EU:C:1981:284, 27. pont; 1983. június 9-i Verzyck kontra Bizottság ítélet, 225/82, EU:C:1983:165, 16. pont; 1988. március 8-i Sergio és társai kontra Bizottság ítélet, 64/86, 71/86–73/86 és 78/86, EU:C:1988:119, 50. pont; 1989. február 28-i Basch és társai kontra Bizottság ítélet, 100/87, 146/87 és 153/87, EU:C:1989:97, 10. pont).

32 A jelen ügyben a Törvényszék lényegében helyesen állapította meg, hogy az indokolási kötelezettség a szóban forgó nyílt versenyvizsga vizsgabizottságára nem ró a nagyszámú résztvevővel megrendezett versenyvizsga vizsgabizottságával összehasonlítható munkaterhet. Amint arra ugyanis a Törvényszék a megtámadott ítélet 47. pontjában rámutatott, a szóban forgó nyílt versenyvizsga vizsgabizottságának azt követően kellett meghoznia határozatát, hogy az összes pályázó már részt vett az előválogató teszteken és a vizsgákon, beleértve a készségvizsgákat is, és ez utóbbiak kijavításával a lehetséges sikeres pályázók listáját már létre is hozták. A Törvényszék pontosította, hogy ebben a szakaszban a vizsgabizottság fő feladatát annak vizsgálata kellett volna, hogy képezze, hogy a vizsgákat a legmagasabb pontszámmal sikeresen teljesítő pályázók teljesítik-e a tanulmányi szintjükre és a szakmai tapasztalatukra vonatkozó, a versenyvizsga-felhívásban megállapított feltételeket is.

33 Tekintettel azon pályázók valószínűleg csekély számára, akik e teszteket és vizsgákat anélkül teljesítették sikeresen, hogy megfeleltek volna e versenyvizsga egyéb feltételeinek, nem volt indokolt, hogy e vizsgabizottság csupán összefoglaló jelleggel is indokolja D. Di Bernardo pályázatának 2015. október 27-i eredeti elutasítását. A Bizottság még kevésbé hivatkozhat a nagyszámú résztvevővel megrendezett versenyvizsga vizsgabizottságának munkaterhére annak igazolása érdekében, hogy elégtelen az indokolása annak a vitatott határozatnak, amelyet az érdekeltnek felülvizsgálati kérelmére válaszul több mint egy évvel a szóban forgó vizsgák lefolytatását követően küldtek meg. Következésképpen a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a Bizottság nem hivatkozhatott az előző pontban említett ítélkezési gyakorlatra annak alátámasztása érdekében, hogy a szóban forgó nyílt versenyvizsga vizsgabizottsága csak összefoglaló jelleggel volt köteles megindokolni D. Di Bernardo pályázatának elutasítását. Az első jogalap negyedik részét ennélfogva el kell utasítani.

34 Az első jogalap első részében a Bizottság arra hivatkozik, hogy a Törvényszék – különösen a megtámadott ítélet 41., 45. és 50. pontjában – túl nagy jelentőséget tulajdonított azon kiválasztási szempontok közlésének, amelyek lehetővé teszik a szóban forgó nyílt versenyvizsga vizsgabizottsága számára a szakmai tapasztalat értékelését az indokolási kötelezettség teljesítése érdekében. Egyébiránt D. Di Bernardo nem is próbálta megismerni azokat.

35 Mindazonáltal a jelen ítélet 31. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy még akkor is, ha a vizsgabizottságnak először csak összefoglaló jellegű indokolást kell adnia – mint a nagyszámú résztvevővel megrendezett versenyvizsga esetében –, ennek az indokolásnak a kiválasztási szempontok megjelölését is tartalmaznia kell. Így a kiválasztási szempontok olyan minimális információnak minősülnek, amelyet minden esetben legkésőbb az érintett versenyvizsga eredményeivel egyidejűleg közölni kell a pályázókkal. A jelen ügyben a D. Di Bernardo által benyújtott felülvizsgálati kérelemre adott válasz még csak nem is utalt e szempontokra. Márpedig kizárólag az említett szempontok megismerése tette lehetővé az érdekelt számára annak megértését, hogy a szóban forgó nyílt versenyvizsga vizsgabizottsága minek alapján állapította meg, hogy releváns szakmai tapasztalatának időtartama nem éri el a három évet. E körülmények között nem állítható, hogy a megtámadott ítélet túlértékelte D. Di Bernardónak az e szempontok vele történő közléséhez fűződő érdekét.

36 Egyébiránt nem várható el észszerűen a pályázóktól, hogy a kiválasztási szempontok közlését kérjék, amennyiben e szempontok fennállása sem ismert számukra. A jelen esetben a szóban forgó nyílt versenyvizsga vizsgabizottsága által a releváns szakmai tapasztalat időtartamának értékeléséhez alkalmazott kiválasztási szempontok nem szerepeltek a versenyvizsga-felhívásban, és D. Di Bernardo csak a felülvizsgálati kérelme nyomán hozott vitatott határozatban szerzett tudomást ezek létezéséről, de a tartalmukról nem. Következésképpen a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy e szempontokat közölni kellett volna az érdekelttel, és nem volt megkövetelhető, hogy az érdekelt kérelmezze azok közlését. Az első jogalap első részét ennélfogva el kell utasítani.

37 Az első jogalap ötödik részében a Bizottság azt rója fel a Törvényszéknek, hogy az a megtámadott ítélet 50. pontjában figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a releváns szakmai tapasztalat értékelését lehetővé tevő, a szóban forgó nyílt versenyvizsga vizsgabizottsága által megállapított kiválasztási szempontok hozzáférhetővé tétele ellentétes a vizsgabizottság eljárásának az Európai Unió tisztviselői személyzeti szabályzata III. mellékletének 6. cikkében kimondott titkosságával.

38 Kétségtelen, hogy a vizsgabizottság által a pályázók képességeinek vizsgálata során végzett összehasonlító jellegű értékelésekre az ezen eljáráshoz szorosan kapcsolódó titkosság vonatkozik. Ezzel szemben a pályázatoknak az érintett versenyvizsgán való részvételre vonatkozóan meghatározott feltételek szempontjából történő ellenőrzése objektív adatok alapján történik, amelyeket egyébként saját magára vonatkozóan minden egyes pályázó ismer. Ezért a versenyvizsga-bizottság eljárását övező titkosság tiszteletben tartása nem zárja ki, hogy ezeket az objektív adatokat és különösen a pályázatok összeállításának alapjául szolgáló kiválasztási szempontokat oly módon közöljék, hogy azok a személyek, akiknek a pályázatait nem fogadták el, képesek legyenek elismerni kiesésük lehetséges indokait (lásd ebben az értelemben: 1996. július 4-i Parlament kontra Innamorati ítélet, C-254/95 P, EU:C:1996:276, 26–28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Következésképpen az első jogalap ötödik részét el kell utasítani.

39 Az első jogalap hatodik részében a Bizottság azt kifogásolja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott ítélet 49–51. pontjában megállapította, hogy az olyan pontatlan felülvizsgálati kérelem, mint amilyet D. Di Bernardo nyújtott be, a szóban forgó nyílt versenyvizsga vizsgabizottságát részletes magyarázat adására kötelezte. A Bizottság szerint ez az álláspont azt eredményezi, hogy a megkövetelt szakmai tapasztalat fennállására vonatkozó bizonyítási terhet e vizsgabizottságra hárítja, jóllehet a versenyvizsga-felhívás szerint e bizonyítási terhet kifejezetten a pályázóknak kellett viselniük.

40 Amint arra a jelen ítélet 29. pontja emlékeztet, minden jogi aktus indokolásából világosan és egyértelműen ki kell tűnnie az aktust kibocsátó uniós intézmény megfontolásainak, oly módon, hogy az érdekeltek megismerhessék a meghozott intézkedést alátámasztó körülményeket, illetve hogy a hatáskörrel rendelkező bíróság gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét.

41 Így a Bíróság ítélkezési gyakorlata az indokolási kötelezettség tiszteletben tartását nem teszi függővé semmilyen – többek között az érintett határozat felülvizsgálatára irányuló és egyébként fakultatív – kérelem benyújtásától, és még kevésbé ezen esetleges kérelem feltételeinek kellő pontosításától. Ez annál is inkább így van a jelen ügyben, mivel az EPSO 2015. október 27-i határozata nem tartalmazott olyan információt, amely lehetővé tette volna az érdekelt számára, hogy részletesebb felülvizsgálat iránti kérelmet terjesszen elő. Következésképpen az első jogalap hatodik részét el kell utasítani.

42 Az első jogalap harmadik részével a Bizottság a megtámadott ítélet 48. pontjában foglalt azon értékelést kifogásolja, amely szerint a D. Di Bernardo által benyújtott felülvizsgálati kérelem tartalmából kitűnik, hogy nem ismerte azokat az okokat, amelyek miatt a szakmai tapasztalata elégtelennek bizonyult. Meg kell jegyezni, hogy ez az érvelés, amely a tények Törvényszék általi értékelésének kifogásolásán alapul, fellebbezés keretében nem elfogadható, kivéve a tények elferdítésének esetét, amelyre azonban e rész alátámasztása érdekében nem hivatkoztak (2019. május 15-i CJ kontra ECDC ítélet, C-170/18 P, EU:C:2019:410, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

43 Az első jogalap második részében a Bizottság vitatja a vitatott határozatnak a Törvényszék által a megtámadott ítélet 43. pontjában adott értelmezését. E határozat kimondta, hogy „a vizsgabizottság a jelentkezési lap[…] 2., 5. és 6. rovatában hivatkozott szakmai tapasztalat[…] dokumentálása céljából benyújtott igazoló dokumentumok vizsgálatát követően megállapította, hogy e dokumentumok nem támasztják alá azt, hogy a szóban forgó szakmai tapasztalat a versenyvizsga-felhívásban előírtaknak megfelelően főként szakirányú volt”. A Törvényszék az említett 43. pontban úgy vélte, hogy további információk hiányában a jelentkezési lapja 2., 5. és 6. rovataira való hivatkozás azt sugallja, hogy D. Di Bernardo kizárólag e három rovat tekintetében nem tudta bizonyítani szakmai tapasztalata relevanciáját. Ez az észrevétel magának a vitatott határozatnak a szövegére is hivatkozhat, mivel az a „szóban forgó” szakmai tapasztalatra vonatkozik. Mindenesetre e tapasztalat a tények Törvényszék általi értékelésének körébe tartozik, amelyet a Bíróság a fellebbezés keretében a tények elferdítésének esetén kívül nem vizsgálhat felül, erre azonban a Bizottság a jogalap e részének alátámasztása érdekében nem hivatkozott. Ebből következően a kérelmet el kell utasítani.

44 Az első jogalap hetedik részében a Bizottság azt kifogásolja, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 53–55. pontjában összetévesztette a vitatott határozat érdemi jogszerűségére vonatkozó indokolási kötelezettséget és ez utóbbi indokolásának megalapozottságát. Mindazonáltal e pontok értelmezéséből kitűnik, hogy a Törvényszék nem tévesztette össze e különböző jogalapokat, hanem csupán emlékeztetett arra, hogy valamely határozat indokolásának többek között az a célja, hogy a határozat indokait a címzett tudomására hozza annak érdekében, hogy lehetővé tegye számára a határozat megalapozottságának értékelését, és megállapította, hogy a jelen ügyben a pályázata elutasításának indokait nem közölték kellő pontossággal a pályázóval. E részt ennélfogva el kell utasítani.

45 A fentiek összességéből az következik, hogy az első jogalapot el kell utasítani.

A második jogalapról

A felek érvei

46 A második jogalap két téves jogalkalmazáson alapul, amelyeket a Törvényszék a megtámadott ítélet 37., 38. és 53–56. pontjában követett el, amikor megtagadta, hogy figyelembe vegye a vitatott határozat indokolásának a fellebbező által az eljárás során benyújtott kiegészítését.

47 A második jogalap első részében a Bizottság azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor azt állapította meg, hogy az eljárás során valamely határozat indokolását nemcsak az indokolás teljes, hanem „szinte teljes” hiánya esetén sem lehet kiegészíteni. Az indokolás „szinte teljes” hiányának fogalma ezenkívül szerinte zavaros és ellentmondásos.

48 A második jogalap második része szerint a Törvényszék figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a bíróság hivatalból köteles megvizsgálni, hogy az érintett uniós intézmény eleget tett-e az indokolási kötelezettségnek. E hivatalból fennálló kötelezettség értelmében a Törvényszéknek figyelembe kellett volna vennie az eljárás során előterjesztett indokolás elemeit, és meg kellett volna állapítania, hogy ezek az elemek immár megalapozatlanná teszik az indokolási kötelezettség megsértésére alapított jogalapot. Kizárólag az indokolás teljes hiánya nem orvosolható az eljárás során.

49 D. Di Bernardo vitatja ezen érvelést.

A Bíróság álláspontja

50 A második jogalap első részében a Bizottság azt rója fel a Törvényszéknek, hogy a megtámadott ítélet 37. és 38. pontjában korlátozta annak lehetőségét, hogy az elégtelen indokolást a kereset benyújtását követően kiegészítse, amikor úgy ítélte meg, hogy ez a lehetőség nemcsak a szóban forgó határozat indokolásának teljes hiánya esetén, hanem a határozat indokolásának szinte teljes hiánya esetén is ki van zárva. Ezenkívül az indokolás „szinte teljes hiányának” fogalma – amely az ítélkezési gyakorlatban nem szerepel – ellentmondásos, és azt lehetetlen meghatározni.

51 Amint azt a jelen ítélet 29. pontja is felidézte, a valamely uniós intézmény sérelmet okozó határozata indokolásának célja, hogy lehetővé tegye az uniós bíróság számára e határozat jogszerűségének felülvizsgálatát, és megfelelő magyarázattal szolgáljon az érdekelt számára annak megítéléséhez, hogy az említett határozat megalapozott-e, vagy pedig olyan hibában szenved, amelynek alapján jogszerűsége vitatható. Ebből következik, hogy az indokolást főszabály szerint az érdekelttel az őt hátrányosan érintő határozattal egy időben kell közölni, és az indokolás hiányát nem teheti szabályossá azon tény, hogy az érdekelt az uniós bíróság előtti eljárás során megismeri a határozat indokolását (1981. november 26-i Michel kontra Parlament ítélet, 195/80, EU:C:1981:284, 22. pont; 2005. június 28-i Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P és C-213/02 P, EU:C:2005:408, 463. pont; 2011. szeptember 29-i Elf Aquitaine kontra Bizottság ítélet, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 149. pont).

52 Ugyanakkor az eljárás során adott magyarázatok kivételes esetekben – nem az indokolás hiánya, hanem annak elégtelensége esetén – orvosolhatják ezt a hiányosságot, így az ez utóbbira alapított jogalap már nem igazolja a szóban forgó határozat megsemmisítését (lásd ebben az értelemben: 1988. március 8-i Sergio és társai kontra Bizottság ítélet, 64/86, 71/86–73/86 és 78/86, EU:C:1988:119, 52. pont; 2008. február 28-i Neirinck kontra Bizottság ítélet, C-17/07 P, EU:C:2008:134, 51. pont).

53 Ily módon, amennyiben a nagyszámú résztvevővel folyó versenyvizsga során az érintett uniós intézmény gyakorlati szempontból nem képes a kellő időben megfelelő indokolást adni minden egyes pályázónak, lehetősége van arra, hogy – teljesen kivételes jelleggel – olyan bizonyítékokat terjesszen az uniós bíróság elé, mint például a vizsgabizottság jegyzőkönyvei (2008. február 28-i Neirinck kontra Bizottság ítélet, C-17/07 P, EU:C:2008:134, 57. pont).

54 Amint az a jelen ítélet 29. pontjában már megállapításra került, az indokolási kötelezettség értelmében egyrészt világosan és egyértelműen ki kell tűnnie az aktust kibocsátó uniós intézmény érvelésének oly módon, hogy az érdekeltek megismerhessék a meghozott intézkedés indokait, a hatáskörrel rendelkező bíróság pedig gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét, másrészt azt az ügy körülményeire tekintettel, így többek között a jogi aktus tartalmára, az előadott indokok jellegére és a címzettek, illetve a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett más személyek magyarázathoz jutás iránti érdekére

figyelemmel kell értékelni. Következésképpen valamely határozat indokolása e követelmény céljára és a fent hivatkozott körülmények összességére tekintettel állapítható meg többek között az, hogy a határozat indokolása hiányos-e, vagy elégtelen.

55 E tekintetben a Bíróság kimondta, hogy az indokolás hiánya akkor is megállapítható, ha a szóban forgó határozat tartalmazza az indokolás bizonyos elemeit. Így az ellentmondásos vagy érthetetlen indokolás az indokolás hiányának felel meg (2011. szeptember 29-i Elf Aquitaine kontra Bizottság ítélet, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 151., 168. és 170. pont; 2016. október 27-i Debonair Trading Internacional kontra EUIPO ítélet, C-537/14 P, nem tették közzé, EU:C:2016:814, 36. pont). Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha a szóban forgó határozatban szereplő indokolási elemek olyan hiányosak, hogy azok a határozat elfogadásával összefüggésben semmiképpen nem teszik lehetővé a címzett számára, hogy megértse a kibocsátója érvelését. Az indokolás kezdetének fennállását az uniós bíróság ezért vizsgálja részletesen, amikor azt kell eldöntenie, hogy az indokolás kiegészítése elfogadható-e az eljárás során (2008. február 28-i Neirinck kontra Bizottság ítélet, C-17/07 P, EU:C:2008:134, 54. és 55. pont).

56 Következésképpen a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az indokolás hiánya más esetekre is vonatkozhat, mint az indokolás teljes hiánya. Következésképpen a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, és nem hagyta figyelmen kívül a jelen ítélet 52. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatot azáltal, hogy ezen esetekre az „indokolás szinte teljes hiánya” kifejezést használta. Következésképpen az első jogalap második részét el kell utasítani.

57 A második jogalap második részében a Bizottság azt kifogásolja, hogy a Törvényszék nem volt hajlandó figyelembe venni az eljárás során a vitatott határozat indokolásával kapcsolatban általa szolgáltatott kiegészítő információkat, és megállapította, hogy az indokolási kötelezettség megsértésére alapított jogalap ennek következtében megalapozatlan. A Törvényszék ezáltal megsértette az uniós bíróság azon kötelezettségét, hogy hivatalból vizsgálja, hogy az érintett uniós intézmény eleget tett-e indokolási kötelezettségének.

58 Mindazonáltal a Bizottság állításával ellentétben az uniós intézményeknek nincs joga arra, hogy az uniós bíróság előtt orvosolják a nem kellően indokolt határozataikat, továbbá olyan kötelezettség sem terheli őket, hogy az uniós bíróságnak figyelembe kell vennie a kizárólag az eljárás során a szóban forgó jogi aktus kibocsátója által nyújtott kiegészítő magyarázatokat az indokolási kötelezettség tiszteletben tartásának értékelése érdekében. Amint arra a főtanácsnok indítványának 94. pontjában rámutatott, az ehhez hasonló jogi helyzet az adminisztráció és az uniós bíróság közötti hatáskörmegosztás felborításának veszélyével járna, gyengítené a jogszerűség vizsgálatát, és veszélyeztetné a jogorvoslathoz való jog gyakorlását.

59 Az indokolás csak kivételes esetekben egészíthető ki a jogi aktus kibocsátója által az eljárás során adott magyarázatokkal, különösen olyan esetben, mint amilyet a jelen ítélet 53. pontja említ, amelyben bebizonyosodott, hogy az érintett uniós intézmény számára gyakorlatilag lehetetlen volt a vitatott határozatot jogilag megkövetelt módon indokolni. Mindazonáltal a nem kellően indokolt jogi aktusnak a kereset benyújtását követően szolgáltatott magyarázatok alapján történő kijavítása még e ritka esetekben sem automatikus jellegű. Tekintettel ugyanis a felek közötti azon egyensúlyhiányra, amelyet a megtámadott jogi aktus indokolásának késedelmes közlése eredményezhet, az uniós bíróságnak azt is meg kell vizsgálnia – amint arra a főtanácsnok az indítványának 95. pontjában rámutatott –, hogy a kiegészítő indokolás kivételes esetben történő elfogadásáról szóló határozat nem sérti-e a védelemhez való jogot. E tekintetben különösen az ő feladata, hogy figyelembe vegye az eljárás azon szakaszát, amelyben az érintett uniós intézmény előadta a magyarázatot, és meg kell győződnie arról, hogy az érintett személy ténylegesen képes volt arra válaszolni.

60 Mindenesetre a megtámadott határozat indokolásának hiánya esetén – amint arra a jelen ítélet 51. pontja emlékeztet – az azt meghozó intézmény nem javíthatja ki ezt a hibát azzal, hogy ezt az indokolást a bíróság előtt adja elő. Márpedig, amint az a jelen ítélet 56. pontjában megállapításra

került, a Törvényszék megállapította a vitatott határozat indokolásának hiányát. Ennélfogva nem róható fel neki, hogy nem vette figyelembe az indokolásnak a Bizottság által az eljárás során szolgáltatott elemeit. A második jogalap második részét tehát el kell utasítani.

61 Ennélfogva a második jogalap egészét el kell utasítani.

62 A keresetet ennélfogva el kell utasítani.

A költségekről

63 Az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése szerint, amely ugyanezen szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásra is alkalmazandó, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Bizottságot, mivel pervesztes lett, D. Di Bernardo kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) A Bíróság az Európai Bizottságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások